

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazeta“ este de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 79.

BRASIOVU, 21/9 Octobe

1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 20 Octobe n.

Victoria stralucita sub Kars. Foi'a s'a schimbatu definitivu in favorulu armeloru chrestine. In septulu s'a facutu in Asi'a. Armat'a lui Mukhtar-pasi'a este nimicita si parte mare luata prisioniera. Trei divisiuni turcesci au fostu silite se intinda armele cu siese pasi, dupa unele telegrame, cu siette, si cu 32 tunuri. Invingerea a fostu dér' completa. Ataculu generalu alu russiau contra positiuniloru lui Mukhtar s'a inceputu in 15 l. c. La amédu au laturu russiau muntele Avliar, chiai'a positiuniloru turcesci si au spartu prin acést'a centrulu turcescu. O parte din ostirea lui Mukhtar s'a retrasu cu acést'a in fortaréti'a Kars, ér' cele trei divisiuni din flanculu dreptu au fostu batute si silite a capitulá.

Se póte dice ca turcii nu mai au armata in Asi'a, ca-ci restulu care s'a scapatu in Kars este inchisu si incungiuratu acolo. Russiau potu se inainteze acuma spre Erzerum fora cá se intimpine treu pedeca, ca-ci turcii nu mai au cu ce se le contrasté. Victori'a acést'a va avé urmari, cari astadi inca nu se potu prevedé. Tiarulu tuturoru Russiau a insciintiatu indata pe aliatalu seu imperatulu Vilhelm prin telegrafu despre acestu decesivu succesu alu armatei sale. Desastrulu turceloru coincide cu denumirea lui Mukhtar-pasi'a de „Ghazi“ (victoriosulu). Sultanulu, care pana acuma portá numai singuru acestu titlu, l'a conferitu si belliduciloru sei Mukhtar si Osman-pasi'a. Numirea acést'a a lui Mukhtar de „Ghazi“ a fostu inse ominósa pentru elu, ca-ci de atunci totu reu i-a mersu, pana ce in fine 'si vediu mai tóta óstea nimicita. Titlulu de „Ghazi“ da o deosebita santiania aceluia, ce'lu pórtá si póte ca sultanulu a speratu, ca dandulu celoru doi comandanti, va face cá ostirile loru se fia si mai multu entusiasmate pentru invingerea semi-lunei. Dér' n'a ajutatulu nimicu.

Acuma va veni rondulu la Osman-pasi'a. Invingerea dela Kars a fostu publicata in modu ceremonialu armatei de Occidentu si a fostu salutata prin reinceperea bombardamentulu contra Plevnei in 17 l. c. pe tóta line'a. Armat'a lui Ghazi Osman-Nuri-pasi'a se afla dupa tóte scirile primite intr'o positiune desperata si nu va poté resiste indelungu armatelor romano-russe. Se anuntia, ca turcii au scosu tunurile din redut'a cea mare, pe care ei o numescu „Osman“, si de care s'au apropiatu romanii pana la 30 pasi; se vorbesce multu si de aceea, ca turcii ar' fi subminatulu redut'a voindu se-o face se sara in aeru candu va fi atacata de romanii. Credemu ca romanii se voru fi prevediutu si pentr'unu asemenea casu, — voru subminá si ei. Póte ca turcii inca se temu de asia cevasi si pentru aceea se pregatescu de a parasí fortulu. In curundu vomu avé sciri si despre actiunea decisiva in Bulgari'a. Fia cá ea se aiba totu rezultatulu acelu stralucitu cá cea din Asi'a.

Telegramele marelui duce:

Gorni-Studen, 3/15 Octobe. La 1/13 Oct. 1000 basi-buzuci calari si pedestrii atacara Moren'a aprópe de Elen'a. 4 companii din regimentulu lui Sewsky, 2 escadróne de dragoni ii pusera intr'o mare disordine, si cu o perdere considerabila inimiculu lasá multi morti pe campulu de resbelu. Dintre russi fura 4 raniti din regimentulu Sewsky. Din partea Rusciuculu turcii continua a concentrá fortiele loru. Nimicu nou din alte puncte ale teatrulu de resbelu.

Gorni-Studen, 3/15 Oct. (Anterióra victoriei dela Kars.) Turcii au trecut Lomulu la Ciflik, cu patru colóne de infanteria, pentru a recunósce positiunile russiau. Intempinati de foculu ante-gardeloru nóstre, s'a retrasu. Unu detasiamentu tramisu in contr'a loru sub generalulu Kossici nu i-a mai gasitu. Casacii s'au marginitu a respinge anteposturile turcesci dincolo de Lomu. — Nimicu nou in celelalte puncte.

Gorni-Studen, 4/16 Oct. Stralucita victoria sub Kars. Armat'a lui Mukhtar-pasi'a a fostu pusa pe fuga si a fostu taiata dela Kars.

Gorni-Studen, 5/17 Octobe. (Amenunte despre victori'a dela Kars.) O parte din armat'a lui Mukhtar-pasi'a a fostu batuta si risipita. S'au laturu mai multe mii de prisionieri si patru tunuri. Cealalta parte a armatei lui Mukhtar, compusa din trei divisiuni si 42 tunuri, a fostu incongiurata, dupa ce suferise perderi enormé, si s'a predatu cá prisioniera la 3/15 Octobe impreuna cu siese pasi. Mukhtar-pasi'a a fugitu in Kars.

De pe campulu de resbelu.

(Correspondintia particulara a „Gaz. Transilvaniei“.)

Din faci'a Plevnei 12 Octobe c. n.

... De cateva dile ploua mereu si cá se nu ni se urasca mai ninge si cate odata. Astu-feliu o di si o nópte ne-a ninsu mereu, incatu zapad'a erá aprópe de o palma si umedial'a ne-a patrunsu pana la óse. Déca acést'a vreme va mai durá multu apoi ne va merge reu. Dér' turceloru cu nimicu nu le merge mai bine, dincontra ei sunt in mai rele conditiuni decatu noi, adeca ei mai suferu si de lips'a de mancare si de imbracaminte, dupa informatiunile ce le avemu dela soldati turci cari desertéza mereu atatu la noi catu si la russi.

Desertori turci dicu, ca tóta armat'a lui Osman se intretiene numai cu pane, capatandu fia-care-omu numai cate 1/2 pane pe di si numai ranitiloru, cari sunt destulu de numerosi, li se da la cate 2 dile carne. Atatu ranitii catu si multi-mea de bolnavi sunt o mare belea pe capulu bietulu Osman, ca-ci nu-i póte evacúá din caus'a nesigurantiei sioselei Sofi'a, trebuindu-i pentru fia-care transportu, care l'ar' face, trupe numeróse cá escorta.

Din caus'a timpulu sunt intrerupte tóte óperatiunile, cari inse credu, ca voru incepe indata, ce timpulu se va indreptá avendu totulu preparatu.

Eri la órele 12 din di M. S. Domnitoriulu inspectá transieurile fora de a tiené contu de marele noroiu, care face comunicatiunea aprópe imposibila si de glóntiele, cari siuerau giuru impregiuru. Maria S'a inspectá cu deameruntulu bateri'a cea mare din faci'a redutei turcesci construita din nou pentru a bate fortulu Bucovei si lagarulu retransiatu (intaritu) de acolo. Acést'a bateria fiindu situata in faci'a fortulu turcescu la o departare de 900 metre, prin urmare in batai'a pusciloru inimice, Mari'a S'a desconsidera pericolulu, la care erá espusu inspectandu-o. Cu acést'a ocaziune M. S'a ordoná a se trage vre-o cateva obuse asupra fortulu si remase incantatu de efectulu produsu. Domnitoriulu adressá fiecarui soldatu cuvinte de consolare si incuragiare, interessanduse totodata multu de hran'a, imbracamintea si starea sanetatiei loru, si ordonandu a se face bordee. Dupa acést'a Mari'a S'a se duse la ambulancia spre a visitá bolnavii, cari din caus'a timpulu reu sunt destulu de numerosi.

Russiau le-au sositu numeróse ranforturi (ajutorie), incatu speramu, ca in curundu vomu poté reluá ataculu pe tóta line'a.

Dela cuartirulu generalu din Gorni-Studen (12 Oct.) i se serie „Romanului“ urmatóriele:

Este fórtu greu a aretá adeverat'a situatiune acuma, pentru-ca tóte miscarile de trupe sunt secrete si oficiarii russi au devenitu fórtu rezervati in comunicatiunile loru. Correspondentiloru li s'a interdisu de a mai visitá positiunile la Plevn'a. Divisiunile I-a si III-a din garda si I-a divisiune de cavaleria au fostu tramise la Plevn'a, impreuna cu alte trupe. Intentiunea este de a face din Plevn'a unu altu Metz. Credu ca nu se voru atacá tóte positiunile dela Plevn'a; se va cautá

numai a luá marea reduta de lenga Griviti'a, ceea ce nu va presintá mari dificultati. Siantiurile romaniloru sunt acumu apropiate pana la 30 pasi. Antaiulu dragomanu russiau la Constantinopolu, Maejcoff, care a fostu la Plevn'a, — nu scimu inca cu ce missiune — a raportatu, ca turcii n'au decatu puçine provisiuni. Numai o livra de pane de omu se dá pe di. Elu mai spune, ca trupele sunt bine imbracate, dér' slabite; ca sunt multi bolnavi si mare nemultiamire domnesce printre soldati. Transporturile cu munitiuni au fostu oprite in mai multe ronduri de a intrá in Plevn'a. Cuartirulu generalu alu imperatulu se va mutá la Sistovu, celu multu peste o septemana; dér' nu se scie déca si cuartirulu marelui duce Nicolae se va mutá la Sistovu, ori la Poradim; este inse siguru ca nici unulu nu va remane aici. Tiarevici a facutu o demonstratiune de cavaleria in contra liniei Solenikului, unu riuletiu despre resaritu de Lom. Armat'a s'a a ocupatu si acést'a linia. Armat'a lui Mehemet-Ali a disparutu. La cuartirulu generalu domnesce mare multiamire pentru inlocuirea lui Mehemet-Ali cu Suleiman-pasi'a. La Sipe'a situatiunea a remasu aceiasi, afara numai ca russi au mai ocupatu pasulu Hain-kioi. Drumurile sunt in fórtu rea stare. Transporturile de provisiuni si munitiuni se facu fórtu greu. Dunarea e crescuta si cresce mereu, dér' podulu functionéza, de si cu greutate. Drumurile de feru Zimnicea-Frutesci si Benderu-Galati voru fi gat'a in Decembre. Situatiunea nenorocitiloru refugiati de peste Balcani este deplorabila. Mi s'afirma ca moru 50—70 pe fia-ce di. In giurulu Sistovulu, s'au facutu noasiu intariri si se voru mai face. Intre acestu orasiu si monastirea Sistovu, s'au asediatu cate-va baterii si s'au construitu si siantiuri pentru tiraliori.

Revist'a politica.

Brasiovu, in 19 Octobe n.

Opositiunea natiunala din Austri'a incepe a dá noue semne de viétia. In tóta tacerea s'a executatu in sinulu natiunei boeme unu actu de mare gravitate politica, care póte servi de exemplu tuturoru popóreloru din acestu imperiu, actulu de impacare si de uniune intre cele doue partide cehice, cari pana mai eri alaltaeri se combateau un'a pe alt'a cu mare inversiunare, adeca intre partid'a asianumita a cehiloru betrani (a passivistiloru) si a cehiloru teneri (a activistiloru.) Este mare numerulu acelor'a chiaru din mediuloculu passivistiloru boemi, cari dicu si sustienu, ca sub impregiurarile de faci'a ar' fi póte mai consultu pentru cehi cá se parasésca terenulu resistentiei passive si se intre in senatulu imperialu, ca-ci prin acést'a ar' poté se marésca contingentulu opositiunei din senatu cu 38 voturi si ar' exercitá o mare influentia asupr'a desvoltarii ulterióre a lucruriloru. Pe asta cale, credu ei, ar' poté ajunge opositiunea multu mai iute la tient'a ce o urmaresce.

Dupa o relatiune a lui „Deutsche Ztg.“ din Vien'a intre acei multi celu mai neobositu agitatoru pentru intrarea in senatu ar' fi acuma fostulu ministru Jireczek, ca-ci elu ar' fi de parere ca tocmai, candu se tratéza despre pactulu dualisticu cu Ungari'a pe alti 10 ani, boemii ar' trebui se apese prin participarea loru la desbateri in cumpen'a parlamentaria si se nu lase cá pactulu se se faca cá si in 1867 fora de ei. Argumentatiunile lui Jireczek se fi facutu o impressiune mare asupr'a conducatoriloru boemi si se fi provocatu in sinulu loru discussiuni serióse asupr'a intrarei in actiune parlamentaria a opositiunei cehice. Siefulu partidiei, Dr. Rieger, se fi conferitu in privinti'a acést'a in Vien'a cu mai multi deputati opositiunali. In curundu vomu vedé déca este ceva adeveru in acést'a relatiune séu ca este numai espressiunea unei dorintie a nemtiloru decembristi. Numai fórtu grave momente ar' poté se indemne pe cehi

a parasi politic'ă resistenței passive foră de a fi primitu mai înainte nici cea mai mica garanție, ca pretensiunile lor de dreptu voru fi considerate. Intrarea în senatu a deputatiloru boemi ar' fi înse la toța intempleră de c'ă mai mare însemnată pentru desvoltarea ulterioară a lucrurilor în lăintrulu monarhiei n'ostre.

Acei'ă, cari au creditu, ca cu fusiunea partidelor maghiare și cu venirea guvernului Tisza se voru poté delatură calamitatile financiare, de care suferă Ungari'ă, au fostu în mare erróre. Cris'ă financiară ard sub spuza. „N'avemu creditu în tierile esterne“, esclama „Pesti Napló“, întristatu asupra fiascului, ce l'a facutu guvernulu ungurescu cu imprumutulu-řenta de aur. Din sum'a de 80 milioane, care eră se fia acoperita prin subscrițiune nici jumetate nu s'a subsemnatu. În Ungari'ă s'au subscrisu abia 11 milioane, magnatii nu au participatu mai de locu. N'avemu dér' bani nici în tíera. Austri'ă a participatu numai cu 8 milioane. Vien'ă, dice „P. N.“, a subscrisu în adinsu asia puțin, cá se n'u lase a se întari Ungari'ă. Germani'ă n'a subscrisu mai multu de 15 milioane. La acést'a au contribuitu nu atatu momente economice catu politice, scriu foile. Londr'a, dice „Pester Journal“, pentru aceea nu a subsemnatu mai nimicu, fiindu-ca considera pe Ungari'ă numai cá parte a Austriei russofile, ér' Franci'ă n'are bani pentru Ungari'ă, îi pastréza pentru resbelulu viitoriu, ce'lu va avé cu Germani'ă.

Cu acestu imprumutu de 80 milioane eră se se acopere o parte din deficitulu anului trecut și deficitulu anului curentu, ér' cu restulu eră se se rescumpere o parte din bonurile de tesauru a caror'a scadentia este la 1 Decembre 1878 (pentru prim'a emisiune de 76 $\frac{1}{2}$ milioane) și la 1 Aug. 1879 (pentru a dou'a emisiune de 76 $\frac{1}{2}$ milioane.) Se dice ca cas'a Rothschild de aceea s'a pusu si de astadata în capulu consortiului care a contractatu imprumutulu-řenta, fiindu-ca este ingrigiata pentru replatierea imprumutulu acestui'a de 153 milioane, (rescumperarea bonurilor de tesauru.) Este fórté remarcabilu ca cu toța participarea casei Rotschild nu a potutu reusi noulu imprumutu-řenta de aur alu Ungariei. Inzedaru se mangaie „Pesti Napló“ cu aceea ca nici alte state nu capata imprumuturi în timpuri cá aceste belicóse, ca-ci fiascul ce l'a facutu primul imprumutu-řenta ungaru este unu testimoni viu, ca lumea nu are încredere în administratiunea financelor n'ostre. Este fatalu acestu tristu resultatu alu subscripțiilor lor tocmai în ajunulu pertractariloru pentru impacarea dualistica.

Deputatiunea regnicolara austriaca a constatatu într'o siedintia din dilele trecute ca negotiațiunile de impacare între Ungari'ă și Austri'ă nu au avut până acuma nici unu resultatu. Fația cu acestu tristu adeveru au începutu unele diuarie maghiare se amenintie din nou cu uniunea personala, cu care inse nu mai sparia pe nimeni cu atatu mai puțin pe nemții din senatulu imperialu, cari au declarat u ca ar' fi buni bucurosi se iésa odata dintr'o uniune reala, cari le impune numai greutati (70 %) și prea puțin folóse.

Inca totu se mai vorbesce prin diuarie despre calatori'ă presiedintelui camerei italiene Francesco de Crispi, care a petrecutu catuva timpu si în Vien'ă, unde a fostu primitu cu distinctiune, inse nu atatu de solemnelu cá în Berlinu. Se dice, ca d. Crispi va calatori și la Budapesta și Bucuresci.

Resultatulu a legeriloru în Franci'ă a scapatu si pe Itali'ă și pe Germani'ă de o mare grigia. Ambele aceste state aveau temeri fundate, ca reusindu cumva clericali la alegeri, Franci'ă aliata cu catholicii malcontenti le va declará resbelu. Acuma inse se potu linișci. Invingerea republicaniloru garanțéza inca pe unu timpu óre-care pacea. Pana acuma inse acést'a invingere nu a produsu nici o schimbare în guvernulu Franciei. Ministrii reactionari inca se afla în posturile lor și se dice, ca nu au de gandu a'si dá dimissiunea. Déca nu 'si-o dau de buna voia, 'si-o voru da-o de sila.

Relativu la complotulu ungaro-secuio-turcescu circula prin foile din Romani'ă o „proclamatíune catra maghiari“, pe care o reproducemu sub toța rezerv'a :

„Maghiari!

„Ór'a suprema a actiunii a sunatu. Acumu ori nici odata!

„Dela resaritu pana la apusu, dela miédia-nópte pana la média-di, dela Carpati pana la Marea adriatica și pretutinden, unde bate o anima maghiara, ascultati apelulu nostru.

„In numele lui Dumnedieu și alu patriei, în numele

fratietatii, ce amu legatu cu gloriós'a și eroic'ă natiune turcésca, care se lupta pentru esistentia ei; în numele santinei nationale, ve conjuramu se alergati la arme! La arme, cetatiani maghiari!

„La arme! Acestu apelu resuna de septemani, de luni chiaru, în toțe intrunirile n'ostre din tíera. Acestu apelu strabate patri'a n'ostă dela unu coltiu la altulu. Acestu apelu resuna de pe toțe busele și strabate în toțe animele, cari simtu unguresce. La arme! striga feme'i'a catra barbătulu seu, mirés'a catra mirele seu, mam'a catra fiulu seu. La arme! gunguna și copilulu mititelu, și chiaru mutulu, déca ar' poté vorbi, asemenea ar' strigá: La arme!

„Natiunea 'si-a esprimat u vointi'a, dorinti'a și pretensiunea s'a. La arme, acumu, numai decatu și fara amanare! Natiunea 'si-a dat u cuventulu de onóre turciloru înainte lui Dumnedieu și a lumii, candu a strigatu se alergamu la arme. Acestu cuventu l'au auditu turcii; l'a auditu ceriulu și pamentulu! Toti astépta cu nerabdare, cá ungurii se'si implinésca promissiunea. La arme dér'!

„Noi amu convocat u intruniri publice în toțe satele și în toțe orasiele. Noi amu fostu cei d'antaiu, cari amu strigatu la arme, și poporul, aveudu încredere în noi, radimandu-se pe autoritatea n'ostă, a pronunțiatu insusi marele cuventu: La arme dér'!

„Fia dér' natiunea liniscita, ca nu în desiertu s'a încreditu în noi, nu fora folosu a pronunțiatu acelu mare cuventu: La arme!

„Noi amu ingritu, cá natiunea în ori-ce imprejurari, în faci'a ori-caror u calamitati, se'si póta implini cuventulu.

„Noi amu luat u mesuri și amu pregatitu totulu.

„Noi suntemu gata! Noi amu ingritu, cá la ór'a data natiunea nu numai cu cuventulu se dica: la arme, ci în faptu se le si apuce.

„Candu amu chiamatu natiunea la arme, amu sciutu de mai înainte — si amu fostu pregatiti — ca nu potemu asteptá dela guvern, cá elu se implinésca promissiunea natiunii; inse elu celu puțin îi va stá în ajutoriu.

„Guvernulu nostru nu dispune de armata, de si între limitele legiloru comune (dualiste) exercita óre-care influentia asupr'a ei, cu toțe astea n'are dreptu de a dispune de dens'a.

„Ce e dreptu, noi avem u honvedi și unu ministru de honvedi, inse elu e supusu ministrului comunu (din Vien'a) de resbelu, care e austriacu. Ministrulu de resbelu apoi e supusu mai marelui peste armat'a imperatului, care dispune de o potruva peste armat'a comuna și honvedi. Amu sciutu asemenea, ca acea potru care poruncesce armatei, nu e aliata cu turcii, ci cu rusii, fora a mai cercetá déca a spusu ori nu acést'a impregiurare în toastulu dela Casiovi'a. Prin urmare sciamu pe deplinu, ca armat'a, care sta sub poruncile Austriei, nu va esecutá nici odata marele nostru cuventu: „la arme“. Numai poporul insusi póte dér' se implinésca promissiunea, ce amu datu-o turciloru, fratiloru alii; si datoriu n'ostă a tutoror, cari am imbarbatatu natiunea, este se oferimu poporulu midiolócele spre a-si poté implini promissiunea. Ne-amu implinitu cu scumpetate acést'a n'ostă sánta datoriu.

„Nu ne sfiimu a spune, ca implinirea datoriei n'ostre ar' poté se provóce pericole asupr'a n'ostă, fiindu-ca amu cunoscutu de mai înainte consecintiele ce pot u se resulte din acést'a n'ostă dificile întreprindere, dér' preferimu temniti'a, mórtea și esiafodulu, decatu frangerea promissiunii date de poporul maghiaru.

(Aici urméza o strofa dintr'o poesia a lui Petófi.)

„Se nu mai asteptamu, ca-ci destulu amu asteptatu. Noroculu, ce l'au avut u pana acumu armele fratiloru nostrii, ne-au adormitu. Pe d'o parte e bine, ca n'am u alergatu pana acumu în ajutoriu fratiloru nostrii turci, fiindu-ca cu chipulu acest'a le-am u lasatu ocaziunea de a dovedi lumii viteji'a lor de odenióra. Noroculu inse e schimbatiosu, si mai cu séma noroculu armelor; chiar' leulu curagiosu inca póte fi invinsu prin turmele vulpiloru, ale tigriloru, ale ursiloru și ale maimutiiloru; caus'a cea drépta inca nu reese totadéun'a biruitoria.

„Privesce cumu se lupta acelu poporu, frate cu noi, în contr'a tiraniloru dela nordu, ce au navalitu asupr'a lui. Se lupta cu curagiu, insufletitu, admirabilu, nu cá unu omu, ci cá unu semi-dieu; se bate în contr'a iadului întregu. Si noi privimu cu indiferentia, multiamindu-ne numai în a mangaiá pe fratii nostrii cu cuvinte seci, cá: tineti-ve, noi inca suntemu aici, noi suntemu aliatii vostrii.

„Nu numai noi, ci tíer'a întréga dela unu capetu la altulu striga: „La arme!“ se alergamu în ajutoriu fratiloru nostrii turci! Acesti frati ai nostrii sangera și dejá sunt sleiti, privind u duios'i'a și din departare dupa ajutoriu nostru. Ei nu se batu numai pentru esistenti'a și libertatea lor, ci și pentru esistenti'a și libertatea n'ostă. Si noi suntemu în pericolu: déca voru cadé ei, cademu și noi!

„Patri'a e în pericolu, cumu n'a mai fostu nici odata“, esclama în scrisóra s'a marele Kossuth. Si noi nu facemu nimicu? Ba dá! Noi vomu aretá, ca scimu se facemu. Trebuie se aretamu, ca nu suntemu palavragii, ca nu suntemu sperjuri.

„La arme!

„Dér' unde sunt ele?

„Aici sunt! Veniti! Luati-le!

„Astfelu noi incunoscintiamu prin acést'a pe natiunea maghiara, ca, nedispunendu de armat'a oficiala, n'am gantit alte midiolóce de-a poté alergá în ajutoriu fratiloru nostrii turci; si astfelu, în momentul candu amu adressatu apelulu nostru la arme, ne-am u otaritu a luá singurele mesuri posibles pentru realisarea dorintiei n'ostre: ne-am u otaritu a inrolá voluntari, pe cari, prevediendu'i cu arme și munitii, se'i tramitemu imediatu pe campulu de bataia. Prin urmare presentedióse acél'a, care este unguuru!

„Amu deschisu biurouri de inrolare în toțe partile orasiului (Pest'a). Pe casele, unde se afla aceste biurouri, sunt arborate stindarte unguresci și turcesci, pe cari sta cusutu capulu mortii. Adi falfaie aici, mane dincolo și pi-mane în toța tíer'a.

„Tinerii maghiari, din ori-care orasiu, din ori-care satu, sunt chiamati a se inrolá sub arme pentru ajutoriu fratiloru nostrii turci.

Aici asemenea urméza o poesia a lui Petófi si apelulu se termina astfelu:

„La arme! La arme! La arme!

Traiésca Ungari'a! Traiésca Turci'a!“

„Intre cei subsemnati sunt: Generalulu Klapka, Emericu Simonyi, Ignatz Helfy, Mauriciu Jokai, Isidoru Kasz, Ludovicu Csernátunyi și Bél'a Lukács.“

Brasiovu, 6/18 Octob. Dupa ploile cele reci și furtunóse dela începutulu lunei urmava vreo cinci zile senine, de a séra inse ceriulu éra s'a intunecat u și ploa tocma pre candu agricultorii ar' mai avé multu de lucru la campu. De altmémentre pretiurile cerealiiloru în comparatiune cu cele din anul trecut si chiaru cu cele din primavéra în patri'a n'ostă sunt multu mai scadiute, precumu se póte cunoșce din listele pietiei, de care publicamu și noi pe col. din urma; merita inse ale compará cu cele ce esu în fóia „Economiculu“ dela Blasiu, culesse din mai multe pietii ale Transilvaniei. De aceea nu potemu pricepe unele sciri de pre la Alb'a Iuli'a și Hunedóra, pe unde unii se temu se nu urmedie fómete în primavéra. În vecin a Romania cerealiile sunt si mai eftine; celu mai frumosu grau chil'a (adeca urca 8 galeté de Ardealu în 64 cupe) se vende numai cu 80 de lei noi, din care s'ar veni pe galéta în v. a. camu 4 fl. 20 cr., éra papusiulu vechiu, bine uscatu chil'a cu 50 lei noi, celu nou numai cu 40 lei noi, priu urmare galét'a de Ardealu cu 2 fl. 40 cr. pana la 2 fl. 60 cr. v. a. Pentru armat'a Romaniei graulu nu se cumpara mai scumpu de catu celu multu cu 70 l. noi (franci) 1 chila. În aceeași proportiune stan și celelalte pretiuri, cu toțe maiestriile speculantiloru pentru ca anul u fostu din cei buni.

Bucuresci, 4/17 Octob. 1877.

Diaristii de aci o patira cu geografi'a precumu o patiseră înainte cu cinci ani cativa deputati din diet'a Ungariei, candu cu ocaziunea intrigelor asupr'a calei ferate din Transilvania disputá pe mórte, ca passulu Oituzu este invacinatu cu Brasiovulu, și nici-unulu nu 'si luá ostené'l'a cá se apuce în mana o charta buna. Mai deunadi „Romanulu“ publicandu faim'a desiérta, ca rebelli unguri ar' fi avut u lovine usióra cu ai nostri la Riulu - Vadului, adauge: „lenga Orsiov'a“, si nu vede pe charta séu macaru în dictionariulu topograficu alu nefericitului Frundiescu, ca Riulu-Vadului este unu sat u totu-odata unu pichetu de granitia, aprópe de Caneni, în districtulu Argesiu, Plaiulu Cozi'a, marginasiu cu Turu-rósiu de catra Sibiu, éra nu de catra Orsiov'a, de unde ar' fi potutu judecá usioru, ca eră curatu preste potintia, cá secuii si ori cati alti rebelli se tréca tocma pe lenga Sibiu, pe la nasulu comandantului generalu de acolo, care dispune de fortie considerabili, de aprópe unu corpu întregu. Inca si mai reu se blamara diariele n'ostre cu latirea faimei dela Closiani. Cele de antaiu care aduseră acea scire falsa, vorbiá mai antaiu de Closiani (recte Cleja, în distr. Bacau din Moldov'a.) Védiendu acestu nume si sciindu, ca satele Cleja, patru cu acelasi nume, sunt toțe învecinate si limitrofe cu Secuimea, 'mi veniá si mi se credu, ca voru fi petrunsu unele cete de secui pana la Ciangaii locuitori în acelea parti si voru fi facutu vreo comedia; numai catu nu pricepeamu, cumu ajunsese la Bacau generalulu Haralambie, care 'si are comand'a și inspectiunea în Olteni'a. Mai apoi se scrise, ca rebelli au intratu pe la Closiani, care nume se da unui plaiu (Bezirk), unu sat u și la doue pichete, toțe în districtulu Mehedinti, limitrofu cu comitatulu Hunedórei și cu tienutul Orsiovei, aprópe de comun'a Bai'a de Arama și chiaru de Mehadi'a. Acuma precepeamu si mai reu comedi'a. Cumu se póte, 'mi diceamu eu, cá

strabata rebeli séu prin comitatulu Hunedórei venitú numai de romani si se ésa prin passulu Tulcanu fora seirea nimeni si fora a fi impededu de nimeni, séu prin Banatu, de-a lungulu celei provincii, in care nu se afla maghiari pe o distantia celu puşinu de 150 chilometrii, si unde comandantii imperatesci diu Temisiór'a privighédia a neadormire asupr'a miscariloru populatiunei!

Departa de mine, cá cu aceste mici observatiuni topografice se voiescu a desgustá catu de puşinu pe acei compatrioti, cari ceru cá natiunea maghá si guberniulu se fia cu cea mai incordata mentiune la tóte machinatiunile ungoriloru, si se fiau incredintiati cu totii, ca acelu poporu nici ótatu nu se va abate din calea sa si nu se va impacá cu nici unu modu alu solutiunei in cestiunea orientala, ori-cúmu va fi acea regulata la timpulu sau de catra poterile europene. Ori-care va fi acea solutiune, ea nu póte fi pe placulu loru, nici chiaru atunci, candu popórale din Turci'a européna ar' castigá numai atata, catu se prevede in faimós'a nota a comitelui Andrássy de inainte cu doi ani. Ei voru conspirá totu-déun'a contra libertatíei loru. No noi dicemu acésta, o dicu diarielle cele mai imparziali franceze si nentiesci, ba si unele din cele turcofile. Correspondentii din Vien'a se provóca la trecutulu Ungariei, numera in serie lunga comploturile din dílele lui Tókóli si ale lui Franciscu Rakóczy, trecu la complotulu din a. 1736 pre candu érá se aduca in tiéra din Turci'a pe junele Rakóczy, ajungu la terribil'a conspiratiune din a. 1794 numita a lui Martinovits dela capulu conspiratiiloru, alu caroru scopu fuse a luá viéti'a monarcului si a dá focu tierei*); venu la conspiratiunea Veselényiana si Kossuthiana din 1834, la cele din 1848, la cea mai cumplita cá tóte din a. 1855, candu érá se se facea asia numit'a Vespera sicilianá prin omorirea tuturoru oficiariloru militari si a functionariloru civili din tóta Ungari'a si Transilvani'a intr'o singura nópte**); de aci publicistii ajungu la conspiratiunea din a. 1859 candu cu Magenta si Solferino, la cea din 1866 candu cu Kossuth, Klapka, Teleky, Turr, Bethlen si cu cele 4 milióne de franci; in fine venu la cea din estimpu, despre care sustienu in mani'a tuturoru diarielloru ungresci, ca aceea érá cunoscuta la toti maghiarii din clasele superio're si honoratiore, afara de cei ce se aflá in functiuni de statu. Mai in scurtu, astadi nimeni in Europ'a nu mai crede ungoriloru, prin urmare no noi vomu fi acei gagauti si gogomani, cá se credemu la protestarile loru. Indesiertu se svercolescu diarielle maghiare si P. Lloyd, cá si pescii pe uscatu, voindu a devalvá si a reduce la nulla importantele fapte complinite, adeva implerea Transilvaniei cu arme, cu munitiuni, dinamitu, inrolarea de mai multe mii, inpartire de sume considerabili, deumiri de comandanti etc., ca-ci tóte acestea sunt adevomite in modu authenticu; Europ'a le cunoşce, si nu-i mai pasa, ori-ce va mai esi din alterio'rele investigatiuni. Preste acésta deputatulu Helfy in replic'a s'a data ministrului Tisza a declaratu in parlamentu, in audiulu Europei, ca atunci candu guberniulu nu asculta de natiune, acésta este in dreptu a rebellá. Noi nu ne indoiu nimicu, ca de ar' fi facutu romanii a sut'a parte din ceea ce facura numai estimpu maghiarii, ar' fi spendiuratu pe nenumarati din ei, érá pe altii' i ar' fi infundatu in temnitie rele cu sutele. Cumca conspiratorii se prepará de multu si dupa unu planu bine precugetatu, se cunoşce si din manoper'a loru de a latí de doi ani incóce faimele cele mai cornurate despre romani, ale amerintiá cu aresturi, a-i denuntiá la curte, in fine a proclamá legea stataria sub preteste de nimicu, pentru ca asia se dobóre cu o lovitura doue musce, adeva de un'a parte se abata atentiunea Vienei dela complotulu loru, érá de alt'a se terrorisedie pe romani, cá in casu de a face comand'a militara austriaca apellu la ei, cá in 1704—11 si in 1848, se nu cutedie a se scolá spre aparare si restaurarea linistei publice. — Despre comunitatea complotului ungrescu cu alu poloniloru inca nu se ndoiescu nimeni; probele authentices despre acestu lucru se afla in mani sigure. De altumentrea este bine cunoscuta si pretensiunea poloniloru catra ungori cá, precumu ei ajutasera pe acestia in a. 1848/9 cu generali buni si cu mii de voluntarii; asia se'i ajute si ungorii pe densii a c u m a , candu Rusi'a se afla incurcata in bellulu orientale. Membrii fostului comitetu polonu nu facu nici unu

secretu din acea pretensiune, si in B.-Pest'a nu in vanu esiste de mai multi ani unu altu comitetu polonu, care tiene adunari si 'si serbéza aniversarielle nationale in vederea lumei.

Din Bulgari'a nu v'asiu sci spune nimicu nou preste ceea ce sciti din alte fontani. Acuma inse, candu campani'a de véra se termina si armatele intra in cea de érna, faptele bellice de un'a si de alta parte ar' meritá cu totu dreptulu unu resumatu séu recapitulatiune, unu computu si unu bilantiu, cá se se védia care ce a perdu tu si ce a castigatu pana acumu dupa atat'a versare de sange. Vetí fi observatu, ca unu austriacu flegmaticu, care nu face in viéti'a s'a altu-ceva, decatu a citi meru la diarie mai alesu de Vien'a, avu rar'a patientia de a culege din mai multe diarie tóte cifrele de perderi din un'a si de alta parte, si a le compará unele cu altele. Resultatulu fu curiosu si absurdu, ca-ci de ar' fi moritu toti turcii si toti russii, pre cati ii facura morti diarielle austro-unguresci, fia-care conduse de antipathielle loru, si nici odata de iubirea adevérului, atunci in Bulgari'a nu ar' mai fi nici un soldatu russu si nici unu turcu, precumu nici in Asi'a, decatu numai cativa oficiari si dóra servitorii loru. Asia de es. „Neue fr. Presse“ si diarielle maghiare au omoritu succesive dela Maiu incóce, fora se vrea a 'si observá minciunile, — preste 300 mii de muscali, éra altele au ucisu la 280 mii de turci. Intr'aceea fia pentru astadata de ajunsu cu atat'a, éra bilantiulu 'lu vomu trage in alta corespondentia.

Inca numai un'a. Diarielle maghiare batu alarmu pentru unu restaurateur ungoru anume Lázar, si pretindu dela guberniu pe sém'a lui bagatel'a de 100 mii de franci. Sciti dv. cine este acelu Lázar? Fostu bucatariu la un'a din famili'a Kemény, rebellu din 1848, fugitu in Asi'a cu Kossuthianii, dupa 1860 bucatariu la repaus. Domnu Alexandru Ioanu I, dupa aceea restaurateur in capitala, faimosu jocatoriu de carti, in care perdú castiguri enorme, ajunsu dupa aceea la sapa de lemn, asiédiatu pe unu tempu in ospellulu din Sinai'a, intorsu érá la Bucuresci, unde inchiriase unu localu elegantu in palatulu dómnei vid. Asanu, in façi'a palatului domnescu, fora cá se póta platí chirii'a, dusu apoi cu russii la Nicopole si la Gorni-Studen, in care tempu esi asupr'a i executiune pentru datorii si urmá inchiderea localului dupa repetite admonitiuni si implinirea tuturoru formeloru legali. Acest'a e Lázar. Déra agitatorii si conspiratorii de profesiune sunt surdi façi'a cu acestea adevéru, ei cauta tóte pretestele cumu se insiele lumea si se o face a crede, ca in totu casulu in-vasiunea in Romani'a este necessaria, pentru cá, cumu dicu ei, se fia aparata viéti'a si averea celoru 250 mii (??) de maghiari, cati ar' fi suferindu cá vai de ei pe pamentulu Romaniei. Indesiertu le spunu chiaru maghiarii locuitori in capitala, in Ploiesci, Pitesci etc., ca loru pana in dílele din urma nici firu de peru nu li s'a clatitu, ca le merge multu mai bine aici decatu in patri'a loru natala, ca a mintitu si minte neinctetatu jidovulu Vándori, care deschisese aici gazeta maghiara cu scopu cá se turbure buu'a intielegere dintre romani si maghiari, ca in fine numai dupace se descoperi complotulu in Transilvani'a, prefectur'a politíei voindu a satisface totu-odata dorintii'a ministrului Tisza, ordiná de nou un'a venatóre printre ungunenii vagabundi, trecuti incóce prin vam'a cucului, fora paspórté, ómeni de aceia, cari au asasinatu si spoliatu pe cocón'a veduva Orasc'a si pe fia s'a, mai deunadi pe schimbatoriuulu de bani Zahari'a si antierti pe bietulu Abdullah etc.; din contra lui Lázar in alu carui localu ati potutu audí in totu timpulu vorbindu-se ungrescu, injurandu pe natiunea romanésca si batedu-si jocu de romani si de armat'a Romaniei, nu 'i face si nu 'i a facutu nimeni nimicu, numai se 'si platésca datoriele cele multe. La noi nu se spargu nici ferestrielle pentru opiniuni politice, cumu se intempla la maghiari.

Societatea academica romana.

Siedinti'a din 25 Augustu 1877.

(Urmare.)

B. Manuscripte. Anulu 1876—77 a datu sectiunei manuscripteloru o desvoltare neasteptata. Gratia donatiunei primita de delegatiune cu processulu verbale din 11 Dec. 1876, Societatea posedé pretiósele manuscripte ale repos. N. Balcescu. In decursulu revisiunei currente, d. A. Odobescu a mai adausu la thesauréle Societatii, manuscriptele egalemente preciose ale poetiloru Vacaresci.

1. Alaturamu aci inventariulu generale alu tuturoru manuscripteloru, uricelor si autografelor diverse, cari se afla in posesiunea Societatii pana la 24 Aug. 1877.

2. Lad'a cu chartii donate de d. Ioanu Al. Ghic'a nu s'a cercetatu inca in totulu de comisiunea oranduita pentru acésta. Totusi din cercetarea inceputa se póte sci, ca dis'a lada cuprinde chartii particulare si politice ale repos. Banu Iordache Filipescu.

3. Este de cea mai mare urgentia facerea unei mobile pentru conservarea manuscripteloru preciose dobandite de Societate.

C. Museu. Societatea posedé unu micu inceputu de collectiuni de archeologia, de obiecte mai multu séu mai puşinu istorice, cá cup'a lui Gr. Ghic'a, port-spád'a aceluasi, apoi cateva sigile séu impreme de sigilie Domnesci, stampe de descoperiri la Ghertin'a s. c. l. — Ar' fi utile, ca tóte aceste obiecte, si impreuna cu ele si diversele urice aretate mai susu, se se asiedie intr'o mobila ad-hoc, asiá cá se fia visibile visitoriloru siedintieloru Societatii.

D. Collectiunea de medalie. Multiamita unei staruintie de numerosi ani a unoru sume importante sacrificate din propri'a s'a avere si a unui studiu, ale caruia nespuse dificultati 'lu-a invinsu numai amorulu de patria, onorabilulu nostru collegu d. Dim. Sturdza a adusu Societatii cea mai pretiósa din collectiunile, ce póte sperá se aiba: collectiunea s'a aprópe unica in lume, de medalie romane. Invetiátulu creatoru alu numismatice nationale pregatesce catalogulu detaliatu alu medalielloru conservate in lad'a de feru din sal'a siedintieloru Societatii. Nu potemu aci decatu se damu unu resumatu de acestu nepretiuitu thesauru, in care istoricii voru aflá, credemu, deslegari la atate grele intrebari de chronologia si de sirulu domniloru.

Collectiunea cuprinde, afara de dublete, 510 bucati. Aceste se classifica astfeliu:

	auru	argintu	arama	totalu
a)	14	305	59	378
b)	8	87	37	132
	22	392	96	510

Despicandu mai multu sumele totale din tabloulu de mai susu, éta cumu se classifica medalielle acestea:

	auru	argintu	arama	totalu	
a	—	124	16	140	Moldave vechi.
	1	141	5	147	Muntene vechi.
	11	38	34	83	Timpuri noue.
	2	2	4	18	Particulare.
	14	305	59	378	
b	—	60	—	60	Bulgaresci
	—	7	29	36	Sub Caterin'a II.
	8	19	1	27	Transilvane, austriace, ungare, suedeze.
	1	1	7	90	Straini in relatiune cu romani.
	8	77	37	132	

Éta acuma si list'a medalielloru dupa Domnii vechi.

A. Domnii Moldovei.

	argintu	arama	totalu
1. Bogdanu-Dracosiu 1350—1366	—	1	1
2. Petru Musiatu	90	4	94
3. Stefanu I	1	—	1
4. Alesandru I	7	4	11
5. Eliasiu si Stefanu	1	—	1
6. Eliasiu	1	1	2
7. Bogdanu	3	—	3
8. Stefanu celu mare	5	—	5
9. Stefanitia	2	—	2
10. Petru Raresiu	1	—	1
11. Stefanu Locusta	2	6	8
12. Al. Lapusnénu	1	—	1
13. Despotu	5	—	5
14. Ivonia	5	—	5
	124	16	160

B. Domnii Munteniei.

	auru	argintu	arama	totalu
1. Radu Negru	—	1	—	1
2. Dan II	—	1	—	1
3. Vladu I	—	60	—	60
4. Mircea I	—	36	—	36
5. Radulu II	—	1	—	1
6. Vladu II Dracu	—	11	—	11
7. Radu III	—	1	—	1
8. Vladu III Tiepesiu	—	8	—	8
9. Vladu IV	—	7	—	7
10. Radu IV celu mare	—	1	—	1
11. Vladu VI	—	6	—	6
12. Michaiu Vitézul	—	2	—	2
13. Michaiu Radu	—	1	4	5
14. Const. Brancovénu	1	4	—	5
15. Const. Hangerliu	—	1	1	2
	1	141	5	147

Guvernele romane dela 1834 incóce sunt reprezentate, precumu urmédia:

	auru	argintu	arama	totalu
1. Michaiu Sturza	—	—	2	2
2. Ales. Ghic'a	1	1	3	5
3. G. Bibescu	—	2	—	2
4. Revolutiunea din 1848	—	1	1	2
5. B. Stirbeiu	—	2	—	2
6. Divanul ad hoc	1	3	—	4
7. Caimacami'a Moldovei	—	—	1	1
8. Ales. Ioanu I	—	7	6	13
9. Guvernulu prov. din 1866	—	1	1	2
10. Carola I	9	21	20	50
	11	38	34	83

(Va urmá.)

Noutati diverse.

— (Noua confiscatiune de arme.) Dominec'a trecuta s'au adusu la Brasiovu 24 ladi cu cate 50 puscii cari au fostu aflate in padurea dela Poian'a-serata in vecinatatea Oituzului. Afara

*) Martinovits si alti siese insi au fostu decapitati in Ianuariu 1795 la Pest'a.

***) Cinci conspiratori au fostu spendiurati in Transilvani'a.

de acést'a s'a mai confiscatu la gar'a de aici 1 lada cu carabine, venita din Angli'a. Despre aflarea lădiloru cu arme la Kászony-Imperfalva (cari contienú 130 revolvere, 98 carabine, 230 sabii si 12,000 patróné) si la strimțórea Uzu aprópe de Tergu-Onei marturisescu chiaru diariete maghiare, cari spunu totu-odata ca s'au calcatu casele mai multoru secui din vreo 5 sate spre a culege armele dela densii.

— (Societatea „Inocentiu-Micu-Clainiana“ in Blasiu.) Ni se scrie din Blasiu 14 Octobré: Societatea „Inocentiu-Micu-Clainiana“ a alumniloru seminariali tienendu in 11 a. l. c. siedintia constituitória pentru alegerea oficialiloru pre anulu scolasticu 1877/8, si a alesu pre urmatorii membrii de oficialii sei: Ioanu Butnariu, teol. d. a. IV-lea presiedinte; Ioanu Deacu, teol. d. a. IV-lea notariu alu corespondintielou; Dionisiu Aronu, teol. d. a. III-lea casariu; Iuliu Mihali, teologu d. a. II-lea controloru; Ioanu Ghisioiu, teol. d. a. II-lea bibliotecariu; Georgiu Barbatu, teol. d. a. I notariu alu siedintieloru si Romulu Orbeanu, scol. d. a. IV-lea redactoru alu fóiei „Furnic'a.“ Multu stimatiloru domni redactori dela foile: Economulu, Fóia Scolastica, Revist'a scientifica si Reform'a, „Transilvani'a“, „Convorbiri literarie“, „Perdafulu“, cari au avutu bonetate de a ne gratificá mic'a nóstra societate in anulu scolasticu espiratu cu foile ce edau, li-se aduce cordiala multumire, rogandu-i totu-odata a fi si de aci in colo totu asia de generosi față de mic'a nóstra societate. Primiti dle Redactoru s. c. l. Ioanu Butnariu presied. soc. Ioan Deacu not. coresp.

— (Societatea de lectura a junimei studiósede din gimnasiulu superioru de Beiusiu.) Ni se scrie din Beiusiu 14 Octobré: Sambata in 15 Sept. la 3 óre p. m. 'si incepú societatea de lectura a junimei studiósede, din gimn. sup. de Beiusiu activitatea s'a pentru anulu 1877/8. Presiedintele societatii reverend. d. Petru Mihutiú direct. gimn. deschiedendu siedintia, sub controlarea dsale, s'a constituitu si organisatu societatea dupa cumu urmédia: De conducatoriu alu societatii se alese cu aclamatiune, clarit. s'a d. Iuliu Pappalvay prof. gimn. Societatea alese apoi urmatorii oficiali: pe Basiliu Dumbrava, de not. cor.; Ioane Albu, not. sied., ambii studenti de clas'a VIII, Iuliu Nistoru, cassieru; Patriciu Popu, bibliotecariu; Ioane Evutianu v.-bibliot., studenti de cl. VII. Despre ce amu onóre a ve insciintiá, rogandu-ve in numele intregéi societati se binevoiti a publicá aceste ordurele cá si in anii trecuti. Primiti dle Redactoru s. c. l. Basiliu Dumbrava not. cor.

(O legenda din resbelulu actualu.) Pe malurile Moldovei, nu departe de monastirea... trecatorulu este opritu de vócea duice, dér' trista si obosita, a unei frumóse copile; bocitele ei tórbura linistea noptieloru si face se resune luncile de jale, ca-ci de doue luni si mai bine astépta întórcerea dela óste a dragului ei Nica, di doue luni si mai bine cu ochii nemiscati de pe valurile apei de cu séra pana in ziua plange si chiama cantandu:

Vino scumpulu meu tesauru, vino dragulu meu odoru, Aerulu, ap'a Moldovei alinéza ori-ce doru!
Ai uitatu pe-a ta vecina ce in diori se desteptá,
Ai uitatu cumu ea suspina dup'acel'a ce'i cantá,
Las' campia sangerata, locul tristu si durerosu,
Lenga anima-mi sdobita vei renasce junu, voiosu.

O carte cernita au venitu in satu. Marior'a au cetit'o si de atuncea au disparutu; parintii ne gasind'o pintre maicele dela Razboeni s'au totu dusu in josulu apei; ér' despre Nica serbandu ultim'a di a santului Alesandru la Grivitz'a, legend'a dice:

Dorobantii for' de popa,
In tacere lacrimandu,
Unu cadavru ducu la grópa,
Care-i inca sangerandu. („Stéu'a Rom.“)

Ajutoria pentru raniti.

Orade'a-mare, 12 Octobré st. n.

Onorata Redactiune! Ve rogu se aveti bunetate a publicá aceste ofrande in stimat'a d-vóstra foia. Cu tóta stím'a onoratoria Veturi'a Romanu.

Ofrande pentru soldatii romani raniti in resbellulu cu turcii in anulu 1877:

Veturi'a Romanu 50 fl., Nicolau Vulcanu 5 fl., Iosifu Vulcanu 1 fl., Teodoru Filipu 1 fl., Iuliu Papfalvai 1 fl., Vasilie Catoca 1 fl., V. Potcasu 1 fl., George Iuhasz 1 fl., Gavrilu Popdanu 1 fl., Nic. Pallade 5 fl., Teod. Rossiu 2 fl., Papu 1 fl., Georg Marchisiu 1 fl., Paul Papu 1 fl., Gavrilu Lungu 1 fl., P. M. 1 fl., Unu chrestinu 1 fl., Cineva 1 fl., Corneliu Diaconovici 2 fl., Ios. Bozinteanu 1 fl., Ioanu Se-

lagianu 40 cr., Simeonu Desseanu 5 fl., Cineva 1 fl., Georg Farcasiu 5 fl., Cineva 1 fl., N. N. 40 cr., Cineva 1 fl., G. Orosu 1 fl., N. N. 1 fl., Cineva 1 fl., Cineva 1 fl., N. N. si N. N. 40 cr., Cineva 1 fl., Margineanu 50 cr., N. N. 40 cr., N. N. 1 fl., Cineva 1 fl., Cineva 1 fl., Cineva 1 fl., N. 50 cr., Elen'a Horskia 5 fl., An'a Horskia 1 fl., Pocelu 2 fl., P. V. 2 fl., N. N. 20 fl., Unu preotu 2 fl., Unu romanu 5 fl., veduv'a Ecatarin'a Rezeiu 5 fl., Iosifu Erdeli 5 fl., Iosifu Romanu 2 galbeni. Sum'a 150 fl. 60 cr. v. a. Adeca: un'a suta cincidieci fiorini 60 cr. v. a. si doi galbini in natura.

Din sum'a de 150 fl. 60 cr. incursa in bancnote austriace s'au cumperatu 26 #, dela Ios. Romanu 2 #. Sum'a 28 #, adeca: Dondieci si optu galbini imperiali austriaci.

Datu in Orade'a-mare 30 Sept. 1877.

Collectanta: Veturi'a Romanu in Oradea-mare.

Copi'a.

Nr. 513 recepissei.

SOCIETATEA „CRUCEI ROSIE“ din ROMANIA.

Subscriere pentru ajutorulu ranitoru. Dómn'a Leontin'a Romanu din Bud'a-Pest'a. Lei un'a suta diece (110). — Se certifica de noi primirea sumei aretate mai susu. — Anulu 1877, lun'a Augustu 23.

Tacu Dimitrescu,
cassariulu eforiei spitaleloru civile Bucuresci.

List'a contribuentiloru: Dómn'a N. N. 15 fl., Em'a Serbu 5 fl., Aureli'a Vulcanu 5 fl., Fanni Puscariu 15 fl., dn. Dr. Demetriu Nedelcu 5 fl., dn'a Leontin'a Romanu 17 lei 75 bani. Cu totul (reducandu-se in lei) sum'a 110, adeca: un'a suta diece lei noui. — Dela dn'a Leontin'a Romanu 1 pachetu de scama, 80 comprese, 32 bandagie si 42 triangule.

Nr. 10/E. 1877.

1—1

CONCURSU.

La scól'a comunale din Ariusdu (Erösd), de venindu vacantu postulu de invetiatoriu ajutoriu romanu cu salariulu de 200 fl. v. a., care se va plati in rate lunarie, se deschide concursu pentru ocuparea lui.

Doritorii de a concurge la acestu postu, se'si de petitiunea, inzestrata cu documente despre harnicia loru si despre deplin'a cunoscentia a limbei maghiare la subscrisulu presiedinte alu comitetului scolariu pana in **1 Novembre a. c.** cu atatu mai neamanatu, ca-ci concursurile sosite mai tardiu nu se voru luá in consideratiune.

Ariusdu (post'a ultima Botfalu).

Imecs Ernó m. p.,

presiedintele comitetului scolariu.

Publicatiune.

Prin actulu de concessiune alu inaltului ministeriu de comunicatiune si lucrari publice dd-to Budapest'a 7 Septembre 1877 Nr. 14012/877 s'a datu comunei orasiului Brasiovu invoirea, cá spre scopulu de a portá (acoperi) spesele impreunate cu pardosirea strateloru, sustienerea in stare buna a pardosélei si a strateloru din suburbia, se ié vama pentru pardoséla in 6 ani de dile.

Dreptu taxa de vama se voru luá la barierele de vama, ce sunt a se introduce la intrarile in orasiu, sumele urmátórie:

1. Pentru fiacare vita tragatória, inhamata la unu caru de povara ori de carausia bine incarcatu . . . . . 3 cr.
2. Pentru fia-care vita tragatória inhamata la unu caru de povara greu inse neincarcatu . . . . . 2 cr.
3. Pentru fia-care vita tragatória inhamata la unu caru de altu óre-care soiu . . . . . 1 1/2 cr.
4. Pentru boi, cai, tauri, vaci, bivoli, magari, catari manati liberi, pentru fia-care capu . . . . . 1 cr.
5. Pentru fia-care vitielu, manzu, óia, capra, mielú séu porcu . . . . . 1/2 cr.

De platirea taxei de vama sunt scutiti:

- a) Locuitorii cetatii si suburbieloru Brasiovului cu privire la ecuiagele, cai si alte vite ale loru proprie.
- b) Ecuiagele curtii c. r. si ale archiduciloru c. r.
- c) Caili militiei c. r. si ai honvedimei r. u.
- d) Ecuiagele postei r. u.
- e) Trasurile, care portá ori-ce-feliu de avere a statului si materialu pentru cladirile statului.
- f) Ecuiagele cari trasportá prisionieri si fugari, si ecuiagele pompieriloru.

Tóte celelalte ecuiage, trasuri, vite sunt supuse taxei de vama la trecerea barierei de vama cu ocasiunea intrarii in orasiu.

Din contra la esirea din orasiu nu se platesce vam'a pentru pardoséla.

Trasurile si vitele supuse la vama sunt arábate se tréca pe la barierele de vama asiediate la cele 3 capete ale orasiului si adeca:

- a) La capulu Brasiovechiului, la Bartolomeiu.
- b) La capulu Blumarii la podulu de pétra.
- c) La capulu Blumarii mici la spalatori'a de lana a lui Schmidt si se platésca vama.

In dile de tergu de septemana si de anu se voru asiedia afara de acést'a 3 expusaturi de vama, la intrarile in orasiu, la mór'a de chartia, la merile de macinatu din uliti'a din dosu in Brasiovechiu si in Curmatura, si trasuriloru si viteloru supuse la vama le este in aceste dile concésa intrarea in orasiu pe aici, cá si pe la barierele sus amintite.

Cine se va trage dela platirea taxei de vama, ocolindu barierele vamale ori navalindu prin ele, comite prevaricatiune si cade intr'o pedépsa in favorulu fondului seraciloru orasiului de 5 pana la 10 ori mai mare cá tax'a respectiva, care se va esecutá prin capetani'a orasiului.

Incassarea vামী pentru pardoséla se va exarendá din partea comunei orasiului, si arendatoriu dimpreuna cu organele sale este indreptatitu a opri ori ce trasura va trece in raionulu de vama alu orasiului pe la ori-care intrare in cetate si suburbii si a nu lasá se intre in orasiu, pana nu va fi platitu tax'a de vama cuviintósá.

Certuri escate pentru platirea vামী sunt a se aretá indata la capitani'a orasiului si se voru decide de catra acést'a in instantia I extr'a dominiumu. Pentru fia-care plata de vama singulara va dá arendatoriu la man'a platitoriu o boleto carea va servi dreptu cuitantia.

In fine arendatoriu este opritu a controlá a dóu'a óra si a incomodá partitele in laintrulu barierei, fora numai la casuri de prevaricatiune invederata.

Aceste orendueli despre incassarea vামী pentru pardoséla in orasiulu Brasiovu se aducu la cunoscentia publica cu acelu adausu, ca incassarea se va incepe in 15 Octobré 1877, si ca ori cui, simtienduse impovoratu prin aceste orendueli, si stá liberu recursulu in contra loru extra dominiumu pana in 15 dile dela ivirea acestei publicatiuni in „Budapesti Közlöny“.

Brasiovu, 20 Augustu 1877.

3—3

Magistratulu cetatii.

Important pentru femeile económe!

Spre a desface in timpulu celu mai scurtu restulu depositulu nostru de marfa din locu, vindemu tóte cualitatile de **panzarii, batiste de nasu, stergare, panzaturi de mésa si de cafea, chiffone,**

RUFE PENTRU DOMNI SI DÓMNE

c'unu pretiu estraordinariu efitinu, sub pretiulu de fabricare.

Garantamu calitatea marfei, lucrulu solidu si mesur'a metrica esacta si pentru fiecare bucata cumperata la noi, ce n'ar' conveni, damu banii inderetu.

M. BEYER & COMP.

BRASIOVU, strad'a Caldaráriloru Nr. 483
(in cas'a dlui Vajna.)

Pretiturile pietiei

in 19 Octobré 1877.

Hectolitru. fl. cr.		Hectolitru. fl. cr.		
Granu	fruntea	9.20	Mazerea	7.—
	midiulocu	8.60	Lintea	9.—
	de diosu	7.80	Fasolea	7.—
Mestecatú	. . . . .	7.15	Cartofi	1.20
	fromósa	5.70	Sementia de inu	—
Secara	de midiulocu	5.60	1 Chilo. fl. cr.	
	frumosu	5.10	Carne de vita	—32
Ordiulu	de midiulocu	4.60	„ de rimatoriu	—48
	frumosu	3.—	„ de berbece	—20
Ovesulu	de midiulocu	2.90	100 Chile. fl. cr.	
	Porumbulu	4.60	Seu de vita prospetu	42.—
Meiu	6.—	„ „ topitu	—	
Hrisca	—.—			

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 19 Octobré st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	64.10	Oblig. rurali ungare	77.—
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	66.70	„ „ Banat-Timis	75.—
Losurile din 1860	110.—	„ „ transilvane	74.50
Actiunile bancei nation. 833.—		„ „ croato-slav	85.50
„ instit. de creditu 211.—		Argintulu in marfuri	104.75
Londr'a, 3 luni	118.65	Galbini imperatesci	5.68
		Napoleon'ori	9.50 1/2
		Marci 100 imp. germ.	58.55

Redactoru respundietoriu si editoru

I A C O B U M U R E S I A N U .

Editiunea : Cu tipariulu lui

I O A N E G Ö T T si fiu H E N R I C U .